

TECESSÜS VE KOMPLO İKİLEMİNDE BİR YAZAR: TAHA KIVANÇ

YUSUF ÖZKIR*

Özet

Köşe yazarını, ele aldığı konuların muhtevası ve dağılımına göre irdeleyen bu çalışma, uzun süredir köşe yazarlığı yapan Fehmi Kuru'nun 'Taha Kıvanç' müstear ismiyle yazdığı yazıları araştırma nesnesi olarak seçmiştir. Taha Kıvanç imzasıyla birden fazla gazetede yazılan köşe yazıları tarihselliği içinde ele alınarak hangi konuya nasıl bir perspektifle bakıldığı üzerinde durulmuştur. Konulara ayırarak yapılan araştırma yönteminde tercih edilen başlıklar, yazarın düşünce iklimini, farklı olaylar karşısındaki duruşunu, hassasiyetlerini, yeni olana yönelik eğilimini ve yaşadığı muhtemel değişimleri de ortaya koymaktadır. Sonuçta Türkiye'nin yaşadığı siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimle birlikte Taha Kıvanç'ın üslup ve muhtevasına yansıyan iradenin paralel bir seyir takip ettiğini söylemek mümkündür. Fehmi Kuru'nun yazılarına göre Taha Kıvanç imzasını ayrıcalıklı yapan noktaysa, makalede tecessüs ve komplo ikilemi olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fehmi Kuru, Taha Kıvanç, Gazetecilik, Köşe Yazısı, Köşe Yazarı

Abstract

This study which does examine the columnist in point of the content and distribution of topics dealt with by him has chosen a research subject writings of Fehmi Kuru that which he wrote by alias called Taha Kıvanç', who has written columns for a long time. Columns written more than one newspaper by sign of Taha Kıvanç, by dealing with in its historicity, it has been dwelt upon to be looked at which subject and from which perspective. Preferred headings in the method of the research made by means of splitting into subjects has revealed author's world of thinking, stance in different events, sensitiveness, tendency of recent vintage and possible shifts which he lived. Consequently, along with political, economic, social and cultural shifts, it is possible to say that the will reflected to writings of Taha Kıvanç's style and content has had a progress concordantly. What is privileged the sign of Taha Kıvanç in comparison to writings of Fehmi Kuru, in this article, has been evaluated as dilemma between passion and conspiracy.

Key words: Taha Kıvanç, Fehmi Kuru, Column, Columnist, Journalism

*Yrd. Doç. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi

Giriş

Bu makale gazetelerin vazgeçilmez içeriklerinden birisi 'köşe yazarı ve köşe yazısı' konusunu ele almaktadır. Köşe yazarının yazıları farklı başlıklardan hareket edilerek irdelenmekte ve yazarın düşünce dünyası ve onun yansıması olarak yazıların genel karakteri üzerinde durulmaktadır. Gazete için yapılan pek çok tanım içinde köşe yazarlığının yeri 'yorum' ifadesiyle belirtilir. Genel tanımlar arasından bir seçme yapıldığında Gazete; "Olayları habere dönüştürme işini yapan bir işletmedir" (Gaillard, 1991)tanımı öne çıkar. Gazetecilik ise genelde "Bir yönüyle kişilerin sorunlarının çözümlenmesine yardımcı olan bilgilerin ulaştırılmasıdır. Sunulan enformasyonun içeriği, bilgilendirme veya eğlence yüklü olabilir. Genelde basit bir tanımlama ile sunulan bu içeriğe günlük dilde haber adı verilir. Gazetecilik, haber malzemesi sayılan enformasyonun toplanması, yazılması, düzenlenmesi, dağıtılmasını içeren bir işlemdir." (Tokgöz, 2000)

Haber dışında gazetede köşe yazısı olarak yer alan 'yorum' bölümü ise genel bir tanım içinde şu şekilde ele alınır. "Gazete, yazı ve fotoğraf kullanarak halka, güncel olaylara ilişkin haber ve bilgi verir. Genellikle günlük ya da haftalık olarak düzenli aralıklarla yayımlanan gazetelerde, haberlerin ardında yer alan toplumsal eğilimler ve siyasal gelişmelerle ilgili yorumlar bulunur." (Girgin, 2008)

Ayrıca gazeteciliğin temel ilkelerinden birisi olarak da haber ile yorum arasında ayırım yapmak gerekir. "Haber gerçeklere ve verilere dayalı bilgilendirmedir. Buna karşılık, yorum ise yazarın, yayımlayanın veya yayın şirketlerinin düşüncelerini, inançlarını, kişisel yargılarını içerir. Haber yayını, gerçeklere dayandırılmalıdır ve doğruluğu kanıtlanır olmalıdır. Yorumlar, genel düşünceler veya günlük olaylar üzerinde yapılabilir. Yorum, sübjektif olduğundan, doğruluğu üzerinde eleştiri yapılamaz." (Tokgöz, 2000)

"Yorum kesin olarak metni kaleme alan kişinin görüşünü yansıtır. Demokratik tartışmalara farklı bir yön kazandırmalıdır. Bir yorum asla tam yetkiyle yazılmaz. Yani yazılanların kesinlikle doğru olduğunu iddia etmez. Bir olayı yazarın gözüyle değerlendirir, onu açıklar ve/ya eleştirel gözle inceler. Bir yorum özellikle hızlı haber akışı içinde bir yönelim desteğidir." (Schlapp, 2002)

Bu tanımlardan hareketle köşe yazarı için özet bir tanım yapmak gerekirse onu gündelik olayları yorumlayan kişi olarak tanımlamak mümkündür. Bu yazıların içeriği spordan siyasete, mizahtan edebiyata, toplumsal olaylardan ekonomiye, kültürden sanata ve sağlıktan dış politikaya uzanan geniş bir çizgiyi kapsamaktadır. Kuşkusuz her alanın kendine göre bir muhtevası ve konu akışı bulunur. Bir gazete içinde, gazeteyi oluşturan haber, fotoğraf, reklâm, ilan ve tasarım gibi araçlarla yer alan yorum şeklindeki köşe yazıları bugünün gazeteciliği için vazgeçilmezdir. Köşe yazısı bütün gazetelerde mutlaka yer almakta ve köşe yazarları gazeteler arasında transfer edilmektedir. Köşesini kaybeden bir yazar için kamuoyu oluşmaktadır. Köşe yazarı kamuoyunun harekete geçirilmesinde veya düşünsel anlamda yön tayin edici çabalarda dikkate alınan bir niteliğe sahiptir. Köşe yazıları bazı zamanlarda yazarını da gölgede bırakarak kendisi özne konumuna geçebilmektedir. Çoğunlukla hem gazeteci hem de kanaat önderi kimliklerini taşıyan köşe yazarı, kendi benliği, kimliği ve idrakinden yola çıkarak; yani kendi sorunsalını genelin bir sorunsalı olarak yansıtarak yorumunu köşesine taşımaktadır.

"Köşe yazarlığı" penceresinden bakıldığında ülkemiz hayli zengin bir görünüşe sahiptir. Farklı ideolojik bakış açılarına sahip gazetelerde köşe yazan yazarların sayısı oldukça fazladır. Savundukları fikirler açısından birbirinden farklı görüşteki yazarları aynı çatı altında barındıran gazetelerin yanısıra; arı bir ideolojik yaklaşımla gazetesinin köşe yazarı kadrosunu oluşturan gazete yönetimleri de bulunmaktadır. Bu tutum, siyasi ve toplumsal problemlere bakış açısındaki farklılıktan kaynaklanabileceği gibi, bir fikir üretme aracı olarak gazeteye yüklenen anlamdan da kaynaklanabilmektedir. Çok satma arzusuyla öne çıkan ticari kaygıların, genellikle, etkin olduğu bu durumlara ek olarak; bazı gazeteler farklı düşüncelere sahip köşe yazarlarına yer vermelerini "liberal-demokratik" yaklaşımla açıklamaktadır. Örneğin yaygın kanıya göre kamuoyunda "İslamcı-muhafazakar" veya "liberal-muhafazakar" olarak bilinen Yeni Şafak Gazetesi farklı görüşteki yazarlara köşe yazdırmasını "çoğulcu" yaklaşımından yola çıkarak açıklamaktadır. Bir örnekle açıklamak gerekirse liberal görüşe sahip Ali Bayramoğlu ile islami görüşü temsil eden Akif Emre ve muhafazakâr demokrat olarak tanımlayabileceğimiz Yasin Doğan

Yeni Şafak'ta aynı anda sütun sahibidir.

Gazete sahipleri için yazar yelpazesinin zengin olması farklı nedenlerle açıklanabilir. Bu kaygılar arasında siyaset ve toplumsal alandaki dengeler ile ekonomik ilişkiler kadar başka gerekçeler de sayılabilir. Başka bir çalışmada bu nedenler üzerinde de genişçe durmak gerekir. Bu çalışma ise 'popüler' bir köşe yazarı olan Taha Kıvanç'ın yazılarını 'konu, dil ve üslup' açısından değerlendirmektedir. Kamuoyunun da bildiği gibi 'Taha Kıvanç' Fehmi Kuru'nun müstear adıdır. Daha önce Zaman Gazetesi'nin genel yayın yönetmenliğini ve köşe yazarlığını yapan Fehmi Kuru, 2000-2010 yılları arasında Yeni Şafak gazetesinde "Gündem" isimli köşede yazardır ve gazetenin yayın danışmanlığını yürütmüştür. Fehmi Kuru Yeni Şafak'tan ayrıldıktan sonra kısa bir süre Zaman gazetesinde ve ardından da Star gazetesinde yazmaya başlamıştır. Halen de Star'daki yazı hayatı devam etmektedir.

Kuşkusuz Fehmi Kuru'nun egemen ve baskın üslubundan onun müstear ismi Taha Kıvanç adıyla yazdığı yazıları ayırmak güç bir uğraş gibi görünmektedir. Her ne kadar Taha Kıvanç ve Fehmi Kuru arasında konu seçimi noktasında dışa vuran farklılık bu güçlüğü azaltsa da; zaman zaman Fehmi Kuru adıyla görüş belirttiği bir konuyu Taha Kıvanç'ın köşesinde sürdürmesi iki yazarın içselleşmesini sağlamaktadır. Örneğin Fehmi Kuru Başbakan Tayyip Erdoğan'ı eleştirirken söylediği "Obama gibi geldi, Bush gibi oldu" açıklamasına Başbakan tarafından gösterilen tepkiye Taha Kıvanç'ın yazdığı köşede cevap vermiştir. Bu gibi durumlarda konu bütünlüğünü sağlayabilmek için Fehmi Kuru ismiyle yapılan açıklamaya da zaman zaman atıfta bulunulduğunu da belirtmek gerekir. Taha Kıvanç'ın 1988-98 yıllarında Zaman gazetesinde ve 2000-2010 yıllarında Yeni Şafak gazetesindeki yazıları dikkate alınarak yapılan çalışmaya Fehmi Kuru'yla yapılan röportajlar, Taha Kıvanç'ın Not Defteri isimli kitabı ve yüzlerce yazısı temel oluşturmaktadır. Yazıların incelenmesine geçmeden önce Fehmi Kuru'nun yaşam hikâyesine değinmek gerekir.

Kısa Özgeçmiş

Taha Kıvanç İzmir İmam Hatip Lisesi ve İzmir Yüksek İslam Enstitüsü'nü

bitirmiştir. 1977-1978 yıllarında İngilizce öğrenimi için İngiltere'ye giden Kıvanç, 1979 yılındaysa Arapça öğrenimi için Suriye'de bulunmuştur. 1980 yılında Nebahat Karagülle (Ege Üniversitesi Kimya doktoru olup, başörtüsü yüzünden üniversiteden atılan ilköğretim görevlisidir) ile evlenen Fehmi Kuru aynı yıl, eşiyle Amerika'ya gitmiş ve iki sene burada yaşamıştır. Boston'da MIT (Massachusetts Institute of Technology) Uluslararası Araştırmalar Merkezi'nde çalışmış, eş zamanlı olarak da Harvard Üniversitesi'nde, Ortadoğu Araştırmaları Merkezi'nde master yapmıştır. 1983 yılı sonunda, genel yayın yönetmeni olarak Milli Gazete'de üç ay çalışmıştır. Kıvanç, 1986 yılında Zaman gazetesinin kuruluşunda yer alır ve 1998 yılına kadar Zaman gazetesinde yazar olarak çalışır. 1998 yılında zaman gazetesinden ayrılan Taha Kıvanç bir süre yazı hayatının dışında kaldıktan sonra 2000 yılında Yeni Şafak gazetesinde köşe yazmaya başlar. Yaklaşık 10 yıl bu gazetede yönetici, danışman ve yazarlık sıfatlarıyla görev yapan Kıvanç ile Yeni Şafak'ın yolu 2010'un Aralık ayında ayrılır. Bir süre sonra Fehmi Kuru önce Zaman gazetesinde, ardından da Star Gazetesi'nde yazmaya başlamıştır. Halen de Star da yazılarına devam etmektedir. Bununla birlikte Fehmi Kuru Kanal 7 televizyonunda yayınlanan "Haber Saati" ve TRT 1'de yayınlanan "Politik Açılım" programlarında yorumcu olarak çalışmaktadır. Taha Kıvanç birçok TV kanalına da konuk olarak davet edilmekte ve kanaat önderi sıfatıyla görüşlerine başvurulmaktadır. Yayınlanmış eserleri arasında; "Yeni Dünya Düzeni (Beyan Yayınları), Taha Kıvanç'ın Not Defteri (Moro Yayınları), Tabana Kuvvet (Timaş Yayınları), 11 Eylül, O Kader Sabahı (Timaş Yayınları) ve One Column Ahead (Timaş Yayınları) isimli kitaplar sayılabilir. Fehmi Kuru'nun müstear adıyla kaleme aldığı yazılar ise "Kulis" isimi altında yayınlanmaktadır.

Kulis Köşesinin Tarihi

Fehmi Kuru, Zaman Gazetesi'nde 1988 yılında başladığı Taha Kıvanç imzalı yazılarını 2000-2010 yıllarında Yeni Şafak gazetesinde, sonrasındaysa kısa süreli olarak yine Zaman gazetesi ve halen Star gazetesinde sürdürmektedir. Zaman gazetesi grubunun yayınladığı Aksiyon dergisinde de aynı imzayla yazılar kaleme alan Kıvanç, Aksiyon dergisi ve Zaman gazetesinde yayınlanan

yazılarının bir kısmını "Taha Kıvanç'ın Not Defteri" ismiyle 1996 yılında kitaplaştırmıştır. Taha Kıvanç'ın 'Fehmi Kuru' olduğunu ilk kez açıkça bu kitabının girişinde itiraf eden Kıvanç, Fehmi Kuru adıyla yazdığı "Gündem" yazılarıyla Taha Kıvanç adıyla yazdığı "Kulis" yazıları arasındaki üslup, içerik ve dil farklılıklarını da kitabının önsözünde şu cümlelerle belirtir:

"Ben, Zaman gazetesinde on yıldır 'Gündem' başlığı altında 'başyazarlar' yazıyorum. Ciddi, fikir yüklü, tavır belirleyen yazılar... ağır başlı olmak gereken bir konum başyazarlık... maddi hata yapmamanız, seviyenizi korumanız gerekiyor... Eskilerin 'cedel' dediği polemiklerden mümkün olduğunca uzak duracaksınız... Tam bir 'ağır ol da molla desinler' durumu... Oysa 'Taha Kıvanç' imzasını taşıyan 'Kulis' sütunu bambaşka bir telden çalıyor... Araştırmacı, kişilerle, örgütlerle, Basın-yayın organlarıyla çok yakından ilgili, olayların perde gerisini aralamaya çalışan, gözünü budaktan ayırmayan, sözünü sakınmayan biri Taha Kıvanç... Bir başka deyişle, Fehmi Kuru neyi temsil ediyorsa, Taha Kıvanç onun tam tersi; 'Gündem' ne kadar serinkanlı ve uzak ise; 'Kulis' de o kadar sıcakkanlı ve meraklı..." (Kuru, 1996)

Taha Kıvanç, yazı serüvenini, "Gerçeğin, yalnızca gerçeğin peşinde her türlü çile ve meşakkati göze almış bir gazetecinin, sağlığını yıpratacak ciddiyette çalışması ile hiç perdelemeye kalkışmadığı en samimi hislerinin karışımıdır." ifadeleriyle açıklamaktadır. Taha Kıvanç'ın Not Defteri isimli kitabında, Fehmi Kuru ve Taha Kıvanç imzalarıyla yazdığı iki farklı yazıya gelen tepkilerden de bahseden Kuru, Kıvanç'ın daha çok okunduğunu itiraf eder. Kuru bu durumu şu ifadelerle açıklamaktadır:

"Üzülmem mi sevinmem mi gerektiğini bilmiyorum, ama buraya mutlaka kaydetmem gereken bir nokta daha var. Profesyonel hayatım boyunca birkaç kez başka gazetecilerin yöneticilerinden 'transfer' teklifleri aldım; ancak hepsi de ağız birliği etmişcesine, durmuş oturmuş, aklında başında 'Gündem yazıları istemediler benden, gözleri 'Kulis'teydi ve biri, hem de bir düzine meslektaş arasında, alenen, "Seni değil Taha Kıvanç'ı istiyorum" demişti bana." (Kuru, 1996)

Aynı satırların devamında Kuru, okurlarının "Biliyor musunuz güne seni değil Taha Kıvanç'ı okuyarak başlıyorum." şeklindeki ifadelerine de yer verir. Fehmi Kuru'nun 1988 yılından bu yana kaleme aldığı Kulis ve Gündem

yazılarını takip eden her okurun zihninde canlanan Farklı içerikte ve farklı üslupla iki yazıyı nasıl yazıyor sorusuna da Taha Kıvanç'ın Not Defteri isimli kitabının girişinde cevap verilmektedir.

"Kimi okur, yazı eylemi yanlış algılandığı için, 'Nasıl oluyor da günde iki yazı, hem de bu kadar farklı üslupta?' diye sormadan edemez. Merak ettikleri, bilgisayar başına oturduğunda iki yazıyı yazarken farklı kişiliklere bürünüp bürünmediğimidir... Oysa hem 'Gündem' hem 'Kulis' meraklıları, değişik görünen ki sütunun aslında aynı kişiliğin gazeteciliğe yansıması olduğunun farkındalar... Benim bölünmesi imkânsız kişiliğimin..." (Kuru, 1996)

Fehmi Kuru'nun köşe yazarlığı serüveni irdelenirken Taha Kıvanç adının kazandığı anlam, bu anekdotlara bakılarak daha iyi yerli yerine oturtulabilir. Taha Kıvanç imzasının atıldığı yazılar ilk başta da vurguladığımız gibi çoğunlukla Fehmi Kuru gerçeğinin de önüne geçerek piyasada ciddi bir konum edinmiştir. Buradaki incelemede de onun bu yazılarının içeriği ele alınmakta ve farklı yönleriyle bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Yazıların Muhatabı

Muhafazakâr kesimde yazıları dikkatle okunan bir yazar Taha Kıvanç. Bir röportajında bunu açıkladıktan sonra "Türkiye'nin çok geniş bir kesimi de fikirlerimi dikkatle izliyor" (Kuru, Başbakan'da Bir Üslup Sorunu Var, Bu Kesin, 2008) ifadesini kullanmaktadır. İçerik ve biçim açısından bakıldığında farklı bir tarzın dikkat çekmesi Kıvanç'ın yazılarını çekici kılmaktadır. Farklı sermaye gruplarının finanse ettiği medya organlarında ve siyasi tercihleri noktasında karşıt olan kesimlerde de Taha Kıvanç'ın yazılarının takip edildiği şeklinde bir kanaat bulunmakla birlikte özellikle Türk sağının okuduğu gazeteci-yazarlar arasında sayılabilir Taha Kıvanç.

Ağırlıklı Olarak Ele Aldığı Konular

Kendisinin tabiriyle "Hafiyecilik" kavramsallaştırmasına uygun bir yol izlemektedir. Ele aldığı konuları belgeler, kanıtlar gibi kaynaklara dayanarak irdemesinin yanında; dikkatlerden kaçması muhtemel olan

detaylar ve söylentilerden de hareket ederek arka plana ışık tutma uğraşındadır. Küçük detayları birbirine bağlayarak elde ettiği sonuçları köşesine taşıması, genellikle düşünülme-yeni düşünme uğraşı veya şeytanın avukatlığını yapması nedeniyle sık sık "komplocu" yakıştırmasına maruz kalmaktadır. Yazılarında ağırlıklı olarak siyasetin arka planını, karmaşık koridorlarını ele almasının yanında; medya, kitap tanıtımı, gezi notları, bilişimdeki gelişmeler, sinema-film tanıtımı gibi konuları da köşesine taşımaktadır. Özellikle film ve kitap tanıtımlarında salt tanıtımla yeterli kaldığı gibi, zaman zaman da kitap veya filmden yola çıkarak güncel bir meseleyi açıklama yolunu tercih etmektedir. Kıvanç'ın yazılarında medya-siyaset-sermaye ilişkisi de önemli bir yer tutmaktadır. Örneğin "Olmaz, olmaz, olur..." başlıklı yazısında Hürriyet'in eski yayın yönetmeni Ertuğrul Özkök'ü medya-sermaye-ABD-tezkere (Kıvanç, 2003) ilişkisi bağlamında konu edinir. 17 Nisan 2007'de yapılan Cumhuriyet Mitinginden sonra kaleme aldığı "Mitingden sonra..." başlıklı yazıda Taha Kıvanç laik medyanın katılımcıların sayısını aktarırken kullandığı abartılı dile "Ankara'daki mitingde kaç kişi vardı? 50 bin? 100 bin? 300 bin? Mitingi baştan sona yayınlayan televizyon kanalı "Milyonlar" diyordu katılanlardan söz ederken..." (Kıvanç, Mitngden Sonra, 2007) gönderme yapar. Kıvanç, 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra "Şaka var, Şaka Var..." (Kıvanç, Şaka var, Şaka Var, 2002) başlığıyla, 11 Eylül saldırılarından sonraki yazılarından biri ise "Kimin yaptığı umurlarında değil" (Kıvanç, Kimin Yaptığı Umurlarında Değil, 2001) başlığıyla yayımlanır. 1998 yılında Refah Partisi, Anayasa Mahkemesi tarafından "Laiklik karşıtı odak olduğu gerekçesiyle" kapatıldıktan sonra kaleme aldığı "Olacak Şey Değil" (Kıvanç, Olacak Şey Değil, 1998) başlıklı yazısında Taha Kıvanç ana akım medyanın tutumunun tarafı ve insaf ölçüleri dışında şekillendiğini örnekler üzerinden eleştirel bir dille ele alır. Özetle söylenebilir ki; Taha Kıvanç medya, siyaset, sermaye, sinema, dizi, basın tarihi, teknoloji, gezi yazısı, kitap-dergi tanıtımı gibi geniş bir yelpazeye yayılan ilgisini ağırlıklı olarak farklı alanlar arasında ilişki kurma 'çapraz düşünme' çabası içerisinde ele almaktadır.

Hipotez Kanıtlama

Türkiye'nin hızla değişen gündemi ve sorunları karşısında soğukkanlı durabilme çabası yazılarda kendini göstermektedir. Ülkenin karşılaştığı her netameli olay sonrası geçmişe bakarak ipucu arama çabasında bir yazar Taha Kıvanç. Olayları değerlendirirken genellikle sonuçları açısından bakmayı tercih etmektedir. Yazılarını kurgularken yakın tarihten ve tanıklıklardan örnekler verir. Geçmişte yaşanan olaylara atıfta bulunarak arda alan bilgisini yansıtır. Okuyucuya mesaj vermekten ziyade onu şüpheye sürüklemek çabası yazılarda kendini göstermektedir. Bunu yaparken de geçmişte yaşanan olaylardan yola çıkan Kıvanç, bağlantılar kurarak yönlendirici sorular sorar. Köşe yazısı yazar ile okuyucu arasındaki iletişimi oluşturan bir "mesaj" olarak ele alındığında, genellikle yazar açısından, aktarılanın arzu edildiği biçimde anlaşılması isteği ağır basar. Bu çerçeveden bakıldığında Kıvanç'ın yazılarını kurgularken metodolojik olarak farklı yöntemleri aynı yazıda denediği görülebilir. Hipotezini kanıtlama uğruna girilen bu yolda "arda alan bilgisi, kaynak kullanımı, uzman kaynak kullanımı, belirsiz kaynak kullanımı, kanaat önderi konumundaki kişilerin görüşlerinden faydalanma, kitap, hatıratlar, duydukları ve gördükleri, fısıltı gazetesi, gönderme-maskeleyme yöntemi" başta olmak üzere pek çok metod kullanılmaktadır. Dolayısıyla Kıvanç'ın yazılarını okurken ve incelerken, hipotezini kanıtlama yolunda, aynı yazıda birden fazla argümanın kullanıldığı dikkate alınmalıdır.

Kaynak Kullanımı

Taha Kıvanç'ın yazılarında kaynak kullanımı noktasında iki unsur dikkati çekmektedir. Bunlar belirli ve belirsiz olarak iki başlıkta ele alınabilir. Belirli kaynak kullanımında köşe yazarı, muhabir, siyasetçi, iş adamı vb. kaynaklardan faydalanılmaktadır. İsim vererek alıntı yapmasına ek olarak; aynı zamanda kitap, makale ve filmlerden de sık sık alıntı yaparak yorumlamak istediği güncel bir meseleye giriş yapmaktadır. Örneğin "Mutaassıp CHP" başlıklı yazısında Deniz Baykal'ın 2007 seçimlerinden önce fiiliyata soktuğu dindar kesimlere açılma politikasını irdeleyerek yeni CHP için kamuoyunda gündeme gelen isim sıralamasına bir katkı sağlamayı hedefler. Kamuoyunda etkin

isimlerden alıntılarla yazısını destekleyen Kıvanç'ın yazısından bir paragrafta şu ifadeler yer veriliyor:

"Buldukları sıfat 'mutaassıp demokrat...' Ak Parti kendisini 'muhafazakâr demokrat' diye tanımlıyor ya, CHP de buna yakın bir sıfatı artık hak ediyor. Kendisinin siyasi yönelişi 'taassup' oluyor... Güneri Cıvaoğlu'nda okudum: NTV'deki mutut tartışmalarında, Mehmet Barlas 'Eh, CHP de böylece mutaassıp demokrat oldu' deyince, Emre Kongar, 'Maalesef öyle' demekten öte bir şey söyleyememiş... Tarih meraklılarının başvuru kitabı Mehmet Zeki Pakalınlar'ın üç ciltlik 'Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü' hiç beklemediğim genişlikte yer ayırmış sözcüğe... Belli ki, sözlüğün yazıldığı dönemde, üzerinde sıkça tartışma çıkan bir kavrammış 'taassup...' Yoksa bazı terimleri iki satırla geçiştiren Pakalınlar, 'taassup' maddesi için altı koca sayfa ayırmazdı (c. III, s. 363-368)." (Kıvanç, Mutaassıp CHP, 2008)

Taha Kıvanç, genellikle, tezini kanıtlayabilmek için farklı kaynaklara başvurabilmektedir. Bazen makale, bazen kitap, bazen ise yetkili bir ismin açıklaması Kıvanç için kaynak olabilir. Söylemek istediğini ve vermek istediği mesajı güçlendirme çabasını ortaya koymakla birlikte bu özelliği aynı zamanda Kıvanç'ın okuyan ve araştıran yönüne de işaret etmektedir. Örneğin "Rahmi Bey İlhami Bey'i seviyor" başlıklı yazısında eski Genelkurmay Başkanlarından Hilmi Özkök'ün Mevlana'dan alıntıyla söylediği "Susunluğum asaletimdir. Her lâfa verilecek bir cevabım var; lâkin, bir lâfa bakarım lâf mı diye, bir de söyleyene bakarım, adam mı diye..." cümlesini kendi tezini destekleyecek şekilde kullanmakta ve İlhami Erdil, Marmara Grubu, Rahmi Koç arasındaki bağlantıya dikkat çekmektedir. (Kıvanç, Rahmi Bey İlhami Bey'i Seviyor, 2008)

Taha Kıvanç'ın yazılarındaki kaynaklardan birisi de 'belirsiz kaynak'lardır. Belirsiz kaynaklarda özellikle 'bir dostum' metaforu dikkat çeker. 'Akşam karşılaştığım bir dostum, yemekte karşıma çıkan bir dostum veya telefonla hatırımlı soran dostum' ifadeleri yazının oturduğu düzlemi temellendirmektedir. Örneğin "Faşizm hülyası böyle bir şey olmalı" başlıklı yazının girişindeki "Bayramda hatırımlı sormayı unutmuş bir dost, bu durumu telâfi için aradığını sanmışken, telefonu açar açmaz, "Seninki seni özlemiş deyiverdi. Kim benimki? Ne özlemesi? Neden özlemiş?" (Kıvanç, Faşizm Hülyası Böyle Birşey Olmalı, 2008) İfadelerindeki 'bir dost' vurgusu dikkat çekicidir.

Bir başka örnek, "Çılgınlar sürüsü" başlıklı yazıdaki 'Seninkiler' ifadesinden kastedilenin kim olduğu sorgulanarak verilebilir. "Seninkiler işi son noktaya götürmeden rahat etmeyecek; o noktadan sonra da vaktiyle altını çizdiğin komşu ülkeye saldırı planı devreye girecek." (Kıvanç, Çılgınlar Sürüsü, 2008)

Taha Kıvanç'ın belirsiz kaynak kullanımı 'Kulis' isimli köşenin okurları tarafından aşına olunan bir durumdur. Sık sık başvurulan belirsiz kaynak kullanımında Kıvanç'ın haber ağı mı yoksa hayal dünyasının mı etkili olduğu tartışma konusudur.

Hipotez Kanıtlama Sürecinde Arka Plan Bilgisi

Hipotezin kanıtlanma sürecinde 'arka plan' bilgisi ağırlıklı olarak kullanılmaktadır. Kıvanç'ın 'ardalan' bilgisini kullandığı yazılara detaylı bir örnek oluşturmasından dolayı; onun, Uğur Mumcu ve faili meçhul diğer cinayetler hakkında yazdıkları dikkat çekicidir. Kıvanç'ın 1988 yılında ilk köşe yazmaya başladığı Zaman gazetesinde konuya yönelik ilgisi Yeni Şafak gazetesine geçtikten sonra ve ertesinde de devam etmektedir. Fikri takip açısından ve hafiye gazetecilik örneklerini bir arada yansıtması açısından bu yazılar Kıvanç'ın zihni hakkında da bilgi vermektedir. Onun bu içerikteki yazılarını okuyanlar Kıvanç'ın Türkiye'nin genel durumunu hangi perspektiften ele aldığı noktasında da fikir sahibi olabilirler.

Taha Kıvanç Uğur Mumcu cinayetini her 'faili meçhul' sonrası ve çete ve terör örgütü tartışmaları sürecinde gündeme taşımaktadır. Bu konuda çokça yazı yazdığı için ilgili arşiv oldukça geniştir. Bu nedenle onun yazılarının tümüne yer vermemekle birlikte önemi açısından 2008 yılında yayınladığı "Merak etmeyin, gizli kalmaz" başlıklı yazısının da onun hafiye gazetecilik alanındaki araştırıcılığını örnekleyecek cinstedir.

Hipotez Kanıtlama Sürecinde Gönderme-Maskeleye

Taha Kıvanç'ın yazılarında gönderme-maskeleye özelliği sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Yazılarının bazılarını isimlerini vermediği dostları üzerinden kurgulayan Kıvanç, kanıtlama girişimlerinde genellikle kaynak gösterir ve okuyucuyu ikna edebilmek için kişi-kurum-belge ve kitaplardan yola çıkarak

kendi görüşünü bu olgular üzerinden okuyucuya aktarma stratejisini izler. Böylece Kıvanç'ın vermek istediği mesaj gösterilen kaynak veya uzmanın açıklamalarıyla maskelenerek okuyucuya ulaşarak 'ikna' gücü artar. Örneğin bir yazısında Güngör Uras'ın "*Dünya bankaları sarsılıyor, ama bizim bankalar güvenli*" cümlesine atıfta bulunarak "*Bizim bankalar kötü durumda*" hissini verecek haberleri yayınlayan bazı medya organlarını eleştirir. (Kıvanç, İdeolojik Kriz, 2008) Yazılarının çoğunda karşımıza çıkabilecek vermek istediği bir mesajı uzmanına söyleterek kendi fikrini onun maskesi içerisinde sunma özelliğine bir örnek de "*Saflar sıklaşırken CHP*" (Kıvanç, Sasflar Sıklaşırken CHP, 2008) başlıklı yazıdan verebiliriz. Bu yazısında Kıvanç, Prof. Dr. İsmail Kara'ya atıfta bulunarak okuyucuyu ikna çabasındadır.

Taha Kıvanç'da 'İktidar' Algısı

Güncel olaylardan yola çıkarak bakıldığında Türkiye'de gündemi belirleyen temel meselelerin hızla değiştiği intibası oluşmaktadır. Oysaki Türkiye'nin yakın tarihi incelendiğinde büyük resmin hiç de öyle olmadığı görülür. Osmanlı'dan Cumhuriyet Türkiye'si'ne geçiş sürecindeki tartışmaların şekil açısından değişerek fakat içerik açısından benzer kalarak bugün de devam ettiğini söylemek kehanet sayılmasa gerek. Modern Cumhuriyet'in kurucu ideolojisinde ve felsefi anlayışında derin etkisi bulunan Ziya Gökalp'in "merkeziyetçi yönetim savunusu" ile "dayanımcı kolektif bilinç anlayışı" ve fikri açıdan Gökalp'in karşısında sayabileceğimiz Prens Sebahattin'in 'adem-i merkeziyetçi ve bireyi öne çıkartan' düşünceleri bugün de farklı düzlemlerde karşı karşıya gelmektedir. Tartışmalar genel olarak iki eksen üzerinden yapılmaktadır. Zaman zaman "laiklik ve İslam" algısı çerçevesinde ve "sağ-sol" kutuplaşması etrafında da kamplara bölünebilen Türkiye toplumunda 'etnik ve dinsel' temalı tartışmalar yoğun bir şekilde fakat büyük ölçüde konjonktürel olarak yaşanır. Bu çerçevede özellikle Aleviler ekseninde cereyan eden dinsel azınlık ve Kürtler ekseninde yaşanan etnik azınlık tanımlamaları Türkiye'nin yumuşak karnı görünümündedir. TSK'nın siyasi sürece müdahaleleri, darbeler ve darbe girişimleri, büyük ölçüde dışa bağımlı olmasından kaynaklanan ekonominin kırılma hatları ile Ermenistan ve Kıbrıs merkezli yaşanan

dış politika problemleri de Türkiye'nin genel gündemini yıllardır meşgul eden konular arasındadır. Medyada öne çıkan haber-yorum ve köşe yazıları Türkiye'nin değişmeyen meseleleri üzerine kurgulanırken iktidarlarla değişen politik açımlar ve müdahaleler de doğal olarak farklı yorumlarla sütunlara yansımaktadır. Medya-siyaset-sermaye üçgenindeki süreçte her iktidarın kendisine yakın -bazılarına göre- medyası öne çıkmakta ve genellikle 'taraf' penceresinden yayınlanan haber-yorum-köşe yazıları 'al gülüm ver gülüm' şeklinde tanımlanabilecek bir iktidar-medya ilişkisini görünür kılmaktadır. İktidarı destekleyen gazete-tv'lerin yayın politikalarına hakim olan tavır genellikle böyle olsa da bazı zamanlarda "muhalif bir dil" de görülebilmektedir.

Taha Kıvanç'ın köşe yazdığı medya organları ve iktidar ilişkileri göz önüne alındığında ikircikli bir yapı kendini göstermektedir. Kamuoyundaki yaygın kanıya göre 'sağ-muhafazakar' iktidarları destekleyen Zaman ve Yeni Şafak gazetelerinde yazan Kıvanç, beklenmedik zamanlarda gösterdiği eleştirel yaklaşımla "muhalif bir söylem" ortaya koyabilmektedir. Siyasi literatüre "Postmodern darbe" olarak geçen 28 Şubat 1997 sürecinde Zaman gazetesindeki köşesinde Refahyol Hükümeti'nin ve Başbakan Necmettin Erbakan'ın 'Susurluk' tavrını eleştiren Kıvanç, 29 Mart 2009 yerel seçimlerine az bir süre kala Başbakan Tayyip Erdoğan'ı sert ifadelerle eleştirebilmiştir. Kıvanç'ın Başbakan Erdoğan'ı eleştirme zemini bulunduğu Yeni Şafak gazetesi, iktidar olduğu 3 Kasım 2002 seçimlerinden bu yana AK Parti'yi desteklemektedir. Kıvanç'ın yazılarının geneline tutulacak bir ayna, onun, yazılarında dolaylı ve dolaysız bir şekilde Başbakan Erdoğan'ı ve hükümetini desteklediğini ortaya koysa da bir eleştirel yaklaşımın olduğunu söylemek gerekir. Bu öngörü 1996-97 yıllarında 11 ay iktidarda kalan Refahyol iktidarı için daha güçlü bir şekilde geçerlidir. Kıvanç'ın yazılarında Türkiye'deki siyasi iktidara ek olarak Türkiye'nin -bazen dünyanın- gündemini belirleyen bir başka 'derin' iktidar aygıtının daha izlerine de rastlanmaktadır. Bu nedenle Kıvanç'ın 'iktidar' algısını ve ilişkisini değerlendirirken 'bilinen siyasi iktidar ve görünmeyen derin iktidar' olarak iki bölümde incelenebilir.

Bilinen İktidar

Zaman gazetesinde yazdığı dönemde, Başbakanlık yapan Turgut Özal, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan'la genellikle iyi ilişkileri bulunan Taha Kıvanç, Yeni Şafak gazetesinde yazdığı süre içerisinde de iktidardaki Tayyip Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile genellikle iyi ilişkiler içerisinde. Daha doğrusu Taha Kıvanç'ın yazı yazdığı gazetelere yönelik kamuoyunda oluşan yargı, bu gazetelerin, Turgut Özal, Süleyman Demirel, Necmettin Erbakan ve Tayyip Erdoğan'ı desteklediği yönündedir. Kamuoyundaki yaygın kanıya rağmen Taha Kıvanç, zaman zaman kendisinin ve çalıştığı gazetenin iyi ilişki içerisinde olduğu iktidarlarla ters düşebilmeyi göze alabilmiştir. Bu örneklerden birini de Başbakan Tayyip Erdoğan'la yaşadığı tartışma ortaya koymaktadır. Bir TV programına konuşan Kıvanç, Başbakan Tayyip Erdoğan için "Obama gibi geldi, Bush gibi oldu" benzetmesini yapınca Başbakan'la Kıvanç'ın arasında gerilim oluşmuştur. Başbakan Erdoğan'ın "Bizi kimseye benzetemezsiniz, biz biziz, sevsinler seni, yazıklar olsun" şeklinde tepki gösterdiği Kıvanç sonraki yazısında Başbakan'a cevap verdiği görülüyor. "Ben eleştirdim... O eleştirdi..." başlığını taşıyan yazıda ön kabulleri ve önyargıları yıkan bu tartışmadan memnun olduğunu açıkça ortaya koyan Kıvanç, "Benim eleştirme hakkım varsa, Başbakan'ın da var, Tespitlerimde haklı olduğumu biliyorum, Başbakan da biliyor." diyerek tartışmayı sürdürmeyeceğini belirtmiştir. Başbakan'a yönelik eleştirilerinde haklı olduğunu tekrarlayan Kıvanç, Başbakan'ı daha önce de eleştirdiğini ve Başbakan'ın da kendisine üstü kapalı olarak cevaplar verdiğini belirttiği yazısının şu ifadeleri kullanır:

"Mesleğe ilk adım attığım günlerde, bir büyüğüm, 'Gazetecinin muteberi yanağında dudak izi değil, tokat izi bulunandır' demişti. Benim yanağımda o izlerden çok var; bazıları benim sevdiğim ve bazıları da beni sevdiğini bildiğim kişiler... Gazeteci milletin yolu sevdiği kişilerle de çapraz kesişir; ee, o durumda ne olacak?" (Kıvanç, Ben Eleştirdim... O Eleştirdi..., 2008)

Öncesinde de Taha Kıvanç, Necmettin Erbakan'ın Başbakanı olduğu Refahiyol Hükümeti'nin "Susurluk Skandalı" sırasındaki tavrını eleştiriyordu. Bu yazılarından birinde Kıvanç "Aferin Bizim Çeteye" başlığını kullanarak

Erbakan'ın bu konudaki tutumuna eleştirel bir üslupla yaklaşmaktadır.

"Refah Partisi'nin öndegelen isimlerinden biri, 'Hoş geldin, ne var ne yok?' demek için aradığında, dayanamayıp 'Bu başarıyı neye borçlusunuz?' diye sordum. İyi bir okurum olduğumu bildiğim RP'li, 'Neye olacak, Susurluk'a tabii' cevabını verdi. O da, benim gibi, liderinin Susurluk konusundaki anlaşılabilir tutumunun siyasetin bugün aldığı biçimi doğrudan etkilediği inancında. Bana sorma fırsatı bırakmadan, 'Hala idrak edemedi' diye de ekledi." (Kıvanç, Aferin Bizim Çeteye, 1997)

Taha Kıvanç, gazeteci-siyasetçi ilişkisini genel görünümüyle ele aldığı bir yazısında Türkiye'nin resmini çizerken durumun iç açıcı olmadığını ve her siyasetçinin 'kendi' gazetecisi olduğunu belirtmektedir. Aynı yazıda Kıvanç, Özal, Erbakan ve Mesut Yılmaz ile olan ilişkisini de "Herkesin Gazetecisi Kendine" başlıklı yazısında açıklamaktadır. Kıvanç, yazısında her siyasetçinin 'kendine yakın bulduğu' gazeteci ve gazete olduğunu örnekler üzerinden açıklar. Bunun yansıması da gezi davetleri ve basın toplantıları için hazırlanan programdaki gazeteci isimleri açıklandığında görünürlük kazanır. Kıvanç'a göre her siyasetçi gazete ve gazetecilerle kendine özgü ilişkiler kurardı. Örneğin Turgut Özal, yazılmasını isteyerek gazetecilerle görüşürken, önde gelen altı gazetenin temsilcisi arasında ayırım gütmemeye özen gösterirdi. 28 Şubat postmodern darbesi sonrası başbakan olan Mesut Yılmaz dönemindeyse sadece belli gazetelerin temsilcilerine ilgi gösterildiği için diğer gazetecilerin mesleklerini yapamayacak konuma gelmiştir. (Kıvanç, Herkesin Gazetecisi Kendine, 1997) Vatan Gazetesi'ne verdiği röportajda Taha Kıvanç, Turgut Özal, Necmettin Erbakan ve Mesut Yılmaz ile olan ilişkisinin boyutunu şu cümlelerle açıklamaktadır:

Herkesin üslubu farklı. Özal telefonda atardı fırçasını, kimse bilmezdi. Demirel görmek istemezdi. Bir zamanlar benle yakın olma ihtiyacı duymuştu Demirel, sonra benden rahatsız oldu, beni görmek istemedi, hiçbir geziye, davete çağırmadı. Mesut Bey'in üslubu da çok farklıdır. O da benle konuşmuyordu. Bir gün bizim gazeteyi ziyarete geldi ve yan yana oturduk. Görüşme boyunca benle hiç konuşmadı. Giderken omzuma vurup, "Senin Taha Kıvanç diye arkadaşın var ya ona benden selam söyle." dedi. Erbakan 28 Şubat kararlarının uygulanmaya başlandığı dönemde çok gergindi. O dönem bir

kısım medya tanımlamaları vardı. Erbakan bir kısım medyayı hiçbir yere çağırmıyordu ve ben o kısım medyadan değildim ve her davette kendisine yanlış yaptığını söyledim. Bir keresinde basınla buluşmamızda "Daha ne kadar böyle devam edeceksiniz" dedim. İzmirli'lerin tabiriyle "Asfalyaları attı" ve beni "Sen sen zaten hep böyle yazıyorsun" diye azarladı". (Koru, Başbakan'da Bir Üslup Sorunu Var, Bu Kesin, 2008)

Yukarıda da örneklendiği gibi Taha Kıvanç siyasi iktidarlarla genellikle gelgitli ilişkiler içerisindedir. Daha doğrusu kültürel sermayesi ve entelektüel birikimine dayanak oluşturan düşünsel yakınlığı bir kenarda tutarsak Taha Kıvanç siyasetçilere aynı mesafededir. Bu da ona sağ-muhafazakar iktidarları eleştirebilme gücü verdiği gibi sol-liberal iktidarları övebilme gücü de vermektedir. Örneğin 'ortanın solu' kavramının İsmet İnönü'den sonra Türk siyasi hayatında yerleşmesini sağlayan Bülent Ecevit'i övebilmektedir. Övebildikleri arasında Prof. Erdal İnönü ve Deniz Baykal da ilk akla gelenlerdir. Deniz Baykal sonrası CHP'nin başına geçen Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP'ye getirdiği yeni havayı da 'daha demokratik, çoğulcu ve hoşgörülü' olduğu gerekçeleriyle övmüştür.

Görünmeyen ya da derin iktidar

Taha Kıvanç yazı hayatı boyunca 'örgüt' tanımlamasına layık görülebilecek her türlü oluşumun izini takip etmiş görünmektedir. Bunların sonuncusunun Encümen-i Daniş olduğu söylenebilir. Yazılarında özellikle "Bilderberg" ve "Mason Locaları" başta olmak üzere NATO bağlantılı Gladio yapılanması ve faaliyetleriyle mafya-çete-terör örgütü bağlantıları üzerinde durmaktadır. 2008'in gündemini belirleyen "Ergenekon Terör Örgütü" hakkındaki ilk yazısını ise Kıvanç, 30 Nisan 2001'de kaleme almıştır.

"Raporun ilgili satırlarını beraberce okuyalım: "21. yüzyılda güçlü bir istihbarat örgütünün anahtarı, uluslararası finansal organizasyonları engellemek olacaktır. Dünya para hareketinin dikkatle izlenişi, gerek uluslararası platformda gerekse ülke içinde siyasi ve toplumsal oluşumları çok önceden görerek karşı önlemler alınmasını sağlayabilmenin en etkin çözüm yoludur. (...) Ergenekon, kaçınılmaz bir biçimde çağın ve koşulların gereği olarak ekonomi alanında çok etkin faaliyetler uygulamaya koymak ve para akışını kontrol altına almak zorunluluğu ile karşı karşıyadır." Bu

satırları aldığım rapor 24 sayfa. "Ergenekon: Analiz- Yeniden yapılanma, yönetim ve geliştirme projesi" başlığını taşıyor. Üzerine, "İstanbul / 29 Ekim 1999" tarihi düşülmüş. Raporu yazanın adı sonunda yer alıyor. Raporun müellifi, çalışmasıyla hedeflediğini, "Bu çalışmanın amacı, (...) Ergenekon'un reorganizasyonuna katkıda bulunabilmektedir" cümlesiyle açıklamakta... Yeniden organize edilmesini istediği Ergenekon örgütünün yapmasını arzuladığı bir görevi, "Yurtdışından kaynak aktarımı" başlığı altında şöyle özetlemiş rapor yazarı: "Türkiye'den pek çok kişi yurtdışına kaynak aktarmaktadır ve bunun önüne geçebilmek mümkün değildir. Ancak, çeşitli ülkelerde bankalara sızdırılacak bilgisayar hırsızları, tespit edilen bu kaynaklar ile Türkiye'den kaynak aktarımı yapan kuruluşların likit aktarımlarını mevcut güçlü bir şirket üzerinden yeniden Türkiye'ye aktarabilir." Neymiş? Yurtdışına kaçmış kaynaklarla ilgili çalışmalar yapılmalı ve bu yolda bilgisayar korsanlarından (müellif 'hırsızları' demeyi tercih ediyor) yararlanmalıymış..." (Kıvanç, Hayaller Gerçek Galiba, 2001)

Bu örgüt üzerine devam eden Ergenekon Soruşturması kapsamında da, ilgili yazısından dolayı, Temmuz 2012'de tanıklığına başvurulmuştur. Mahkeme heyeti Koru'yu davet ederek bu yazısının içeriğine dair sorular yönelmiştir. Ayrıca Tayyip Erdoğan başkanlığındaki AK Parti'nin 22 Temmuz 2007 seçimlerini kazanarak ikinci kez ülkeyi yönetmeye hak kazanmasından sonra Türkiye'nin yaşadığı gerilim ve hareketlilik içerisinde aktif bir yer edinen 'Ergenekon Davası' Kıvanç'ın ilgi alanındadır. Genellikle Fehmi Koru imzasıyla konuyu işlese de Kıvanç adıyla da olayı irdeleyen yazılar kaleme alır. 22 Temmuz 2007 seçimlerinden önce başlayan ilgi sonraki süreçte de devam etmiştir. Örneğin "Ergenekon" başlıklı yazısında Hürriyet gazetesini kaynak göstererek *Danıştay'a saldırı sonrası, 'Eylemci avukatın örgütü ne?' sorusuna cevap Hürriyet'ten geldi: Ergenekon. Ergenekon eski bir örgütün yeniden harekete geçmişti.*" (Kıvanç, Ergenekon, 2006) Göndermesiyle Ergenekon örgütü hakkındaki arka plana gönderme yapar. Başta Aydın Doğan'ın sahip olduğu medya olmak üzere medyaya yönelik ilgisi de had safhadadır Kıvanç'ın. Türkiye'de siyasi, sosyal, ekonomik, entelektüel ve kültürel alanlarda yaşanan gelişmeler konusunda kuşku taşıyan Kıvanç, gelişmeleri yorumlarken "mason locası" faktörünü de hesaba katanlardandır. Örneğin AK Parti'ye açılan kapatma davası devam ederken yazdığı "Garanti veriyorum, yetmez mi?" başlıklı yazıda böylesi bağlantılar üzerinde durmaktadır.

"Façayı bozmamak, karizmayı çizdirmemek adına başlattıkları süreç biraderleri de kaygılandırmaya başlamış... 'Adamlar, resmen bu açmazdan kurtulamaya yarayacak bir formül peşindeler' dedi. Anladığım kadarıyla, biraderler, bu konuda başta tek ağızdan konuşuyor olsalar bile, özellikle yurt dışından gelen tepkiler üzerine konularını bir kez daha gözden geçirme ihtiyacı hissetmişler. Şu sırada her kafadan farklı bir ses çıkıyor görüntüsü bu yüzden..." (Kıvanç, Garanti Veriyorum, Yetmez Mi, 2008)

Bazı yazılarında ise 'Ergenekon, Masonluk ve Gladio' üçlemesini bir arada kullanarak okurlarının karşısına çıkmaktadır. "Paralel okumalar (3): İkili piramit" (Kıvanç, Paralele Okumalar (3), 2009) başlıklı yazısı da bu yazılardan birisidir. "Başörtüsü ve masonlar" başlıklı yazısında Kıvanç, Türkiye'deki mason localarının medyada görünme sıklıklarından ve üyelik kriterlerinden bahsettikten sonra Türkiye'de fiiliyata sokulan başörtüsü yasağı konusunda mason örgütlerinin etkisi olduğunu; "Türkiye'de uygulanan başörtüsü yasağı ile masonluk arasında doğrudan bir ilişki bulunduğunu düşünen bir dostum var. Israrla, "Yasağı sürdürten mason locaları" deyip duruyor" (Kıvanç, Yasağı Sürdüren Mason Locaları, 2008) ifadeleriyle aktarmaktadır. Bir başka yazısının başlığı da bu alandaki önerisini destekleyecek niteliktedir ve "Masonlar, ne yapıp eder, başörtüsü yasağını yine kal-dirt-maz-lar..." (Kıvanç, Masonlar, Ne Yapıp Eder, Başörtüsü Yasağını Kal-dirt-maz-lar..., 2008) ifadesinden oluşmaktadır. Taha Kıvanç'ın yazılarında sık sık yer bulan konulardan birisi de 'Bilderberg' Toplantılarıdır. Sadece Türkiye'yi değil dünyayı da yönetecek derecede küre ölçeğinde etkin bir mekanizmaya sahip olduğunu vurguladığı bu yazılarında Kıvanç, genellikle sistemin nasıl işlediğini ve hangi konularda ne türden alanlara odaklanıldığını ele alıyor. Bu kapsamda da farklı ülkeler için gelecek vaat eden isimlerin toplantılara davet edilerek desteklendigi ve önünün açıldığına vurgu yapıyor. Bu konudaki yazılarından bazılarını;

"Bilderberg'i çapsızlaştırdık" (Kıvanç, Bilderbergi Çapsızlaştırmak, 2001), "Fikri tâkip" (Kıvanç, Fikri Takip, 2003) ve "Bilderberg vakti geldi" (Kıvanç, Bilderberg Vakti Geldi, 2002) başlıklarıyla aktarabiliriz. Yıllarca konu edindiği ve sert eleştiriler yönelttiği Biderberg toplantısına davet edilmesi üzerine bu toplantıya katılan Taha Kıvanç toplantı detaylarını Fehmi Kuru ismiyle yazdı.

Önceleri çokça önem atfettiği bu toplantılardan birine katılmasından sonraki yazısında ise Kıvanç, "Bilderberg" Büyük hayal kırıklığı" başlıklı yazısıyla düşüncelerini aktarmaktadır:

"Her şey yolunda, tedirginliğe gerek yok" havasında da değillermiş, ama hepsinin durumunu sarsacak bir kriz beklentisi de işitilmemiş... Düşünün: Son Bilderberg toplantısı 5-8 Haziran 2008 tarihlerinde yapıldı. Toplantı yeri olan Chantilly ABD'deydi. ABD bir yıla yakın bir süredir 'mortgage krizi' denilen bir büyük altüst oluş yaşıyordu. (Bir kaynağım, toplantıda, "Geçen yıl İstanbul'da yapılan toplantımızda 'mortgage krizi'ni öngörememiştik" ezikliği yaşadığını da aktardı bana.) Daha o sıralarda Bear Stearns ile kapıya dayanmış ve bir ay sonra patlayıp Merrill Lynch dahil önemli bir çok finans kuruluşunu yerle bir edecek olan 'dev küresel kriz' beklentisini dile getiren pek çıkmamış... Düşünebiliyor musunuz? (Kıvanç, Bilderberg Büyük Hayalkırıklığı, 2008)

Taha Kıvanç'ın ele aldığı derin konular arasında mafya-çete-örgüt-derin devlet ilişkisi ekseninde gelişen yapılar da yer alır. Dünya'da gerçekleşen yapılanmaların görünmeyen yüzünde genellikle "Bilderberg" in etkili olduğunu, Türkiye'de devam eden bazı uygulamaların arka planında ise 'masonların' olduğunu açıkladığı yazılarında örnekler ve alıntılar üzerinden hareket eden Kıvanç benzer bir yaklaşımı "Susurluk Skandalı" hakkında da geliştirir. Örneğin "Aferin Bizim Çeteye" başlıklı yazısında Kıvanç; "Böylece, Susurluk, hiç değilse son 35 yıldır bize gösterilmeye çalışılanın gerisinde başka gerçeklerin bulunduğunu, hükümeti kuran partilerin neden bir türlü iktidar olamadıklarını da gözlere sokmuş oldu. Devletin içinde çetelerle takviyeli bir 'derin devlet' vardı ve bu, herşeyi göze alarak, iktidarı siyasilere bırakmıyordu." (Kıvanç, Aferin Bizim Çeteye, 1997) ifadeleriyle devlet içinde örgütlenmiş farklı güç odaklarına dikkat çeker. "TÜSİAD var TÜSİAD'tan içeru" (Kıvanç, TÜSİAD Var TÜSİAD'tan İçeru, 2008) başlıklı yazısı da aynı bağlamdadır. Yazılar, görünenin ötesinde görünmeyen ve arka planda olayları yönlendirerek kontrol eden bir yapıya işaret etmektedir.

Kıvanç'ın Yazılarında Kitap, Sinema, Dizi, Teknoloji

Kıvanç'ın yazılarında kitap tanıtımı, dizi ve filmlerden de sık sık bahsedilmektedir. Yazılarına bakarak yorum yapıldığında Kıvanç, çok okuyan bir yazar olarak tanımlanabilir. Sık sık kitap tanıtımı yapmakta ve kitaplardan alıntılar yaparak yazılarına dayanak oluşturmaktadır. Aynı yorumu dizi ve filmler için de yapabiliriz. Ayrıca Kıvanç'ın başta bilgisayar teknolojisi olmak üzere elektronik haberleşme teknolojisine ilgisi yüksektir. Bu çerçevede yurtdışında karşılaştığı yeni bir gelişmeyi okuyucu ile paylaşır. Ya da kendi hayatında uygulamaya soktuğu yeni bir teknoloji kullanımını haber vermekten kaçınmamaktadır. Örneğin *"Gri beyin hücrelerimizi çalıştıralım"* başlıklı yazısında dizilerden yola çıkarak yaptığı çözümlenmeleri güncel ve aktüel olaylarla buluşturma çabasıdır.

"Son zamanlarda televizyonda en büyük takıntım, DiziMax'ta hafta içi hergün, TNT kanalında da pazar akşamları yayınlanan MONK adlı dizi... Hergün izleyemiyorum elbette, ama pazarları kaçırmamaya çalışıyorum. Adrian Monk psikolojik rahatsızlığı olduğu her halinden belli bir dedektif. Hastalığı eşini kaybettikten sonra daha da artmış, görevden almışlar... Ancak gri beyin hücreleri herkesten fazla ve sürekli çalışıyor; bu sebeple de işten çıkarılan Emniyet kendisinden parça başı danışmanlık hizmeti alıyor. Monk'un bütün yaptığı 'iki kere iki dört eder' çıplaklığında herkesin önünde duran gerçeği, görmeyi engelleyen dumanı üzerinden sıyrarak, gözlere sokmaktan ibaret." (Kıvanç, *Gri Beyin Hücrelerimizi Çalıştıralım*, 2008)

Benzer çaba okuduğu kitap ve dergilerin tanıtımlarında da görülebilir. Bu alandaki yazılarına örnek verilebilecek yazılarından birkaçının başlığıysa; *"Pop sosyolog demesem mi yoksa"* (Kıvanç, *Pop Sosyolog Demesem Mi Yoksa*, 2008), *"Kar, Tarih ve Kitap"* (Kıvanç, *Kar, Tarih ve Kitap*, 2004) ve *"Valizimde Olanlar"* (Kıvanç, *Valizimde Olanlar*, 2008) şeklindedir. Taha Kıvanç 1988'den bu yana benzer muhtevalı pek çok yazı kaleme almıştır. Halen de bu alışkanlığını sürdürmektedir. Kıvanç'ın son yazılarından birinin başlığı da *"Bir teknoloji meraklısının 'i-Pad' notları"* (Kıvanç, *Bir Teknoloji Meraklısının 'i-Pad' Notları*, 2010) başlığını taşımaktadır.

Yerli ve Yabancı Medya'dan Alıntı

Polemiğe girdiği yazarların tasfiye edilmesine karşı olmasını açıklarken *"Bizler genelde başkalarının yazılarından besleniriz"* anlamına gelecek bir cümle kurar Kıvanç. Kişilerin tasfiye edilmesinden ziyade eskiyen fikirlerin tedavülden kalkması gerektiği izlenimi Kıvanç'ta öne çıkar. Yerli ve yabancı medyadan sürekli alıntı yapmayı tercih eden Kıvanç, alıntı yaparken muhabir veya yazar ayrımı yapmamakta, genellikle hipotezini destekleyecek haber-yorumları kullanmaktadır. *"Yabancı basın AKP'li mi?"* (Kıvanç, *Beklenmeyen Misafir Gerçekten*, 2007) başlıklı yazı bu alana örnek verilebilir. Bir başka örneği ise onun *"Beklenmeyen misafir, gerçekten..."* Başlıklı yazısı olmaktadır.

"Yazmak üzere masama oturduğum yazı benden önce yazılmış; hem de zihnimde tasarladığım en ince ayrıntısına kadar. Üzüleyim mi, sevinyim mi bilemedim. New York Times'tan Frank Rich'e sadece şapka çıkarıyorum buradan... Amerika hakkında kanaat sahibi olmamı sağlayan filmlerin başında, bizde galiba 'Beklenmeyen Misafir' adıyla gösterime giren 'Guess Who is Coming to Dinner' filmi gelir. Stanley Cramer tarafından 1967 yılında çekilen filmde, dünyanın en iyi üniversitelerinden diplomalı bir doktoru San Fransisco'da yaşayan ailesiyle tanıştırmaya getiren bir genç kızın yaptığı 'sürpriz' işlenir... Babası kentın en büyük gazetesinin sahibi olan genç kız 'nişanlısı' olacak doktorla Hawaii Üniversitesi'nde tanışmıştır. Gazeteci baba da, sanatçı ruhlı anne de bulunabilecek en özgürlükçü ve en eşitlikçi ilerici tiplerdir. Kız, tanışmak üzere evlerine getirene kadar telefonda öve öve bitiremez nişanlısını... Bütün konuşmalarında unuttuğu veya söylemeyi ihmal ettiği 'gerçeği' delikanlıyla tanıştıklarında öğrenir ilerici anne-baba: Kızlarının nişanlısı zencidir." (Kıvanç, *Beklenmeyen Misafir Gerçekten*, 2007)

AK Parti iktidarının dış politikada yakaladığı ivme Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun 'Komşularla sıfır problem, aktif dış politika, stratejik, tarihi, coğrafi ve kültürel derinlik, merkez ülke, yumuşak güç' gibi kavramlar etrafında şekillenirken Türk medyasının bir bölümünde ve yabancı medyada, 'Türkiye eksen değiştiriyor' şeklinde yorumlar sık sık yer almıştı. Böylesi yaklaşımları konu edindiği yazılarından birinde Taha Kıvanç, özellikle Amerikan medyasından verdiği örneklerle 'Eksen Kayması' meselesinin belirli kesimler tarafından bilinçli bir planlama sonucunda gündemde tutulduğunu

ve hedefin AK Parti iktidarı olduğunun altını çizmiştir. “İsrail Neo-Çılgınlarıyla saldırıyor” başlıklı yazı içerdiği ifadelerle bu konuda dış basına dikkat çeker. Yazıdaki; “Robert Pollock, Daniel Pipes, Michael Rubin, Stephen Schwartz, Soner Çağatay gibiler şimdiden boylarını gösterdiler, Frank Gaffney’in ortaya çıkması da an meselesidir... Herbirinin değişik özellikleri olsa da bir ortak noktada birleşiyor bütün bu isimler: Türkiye’nin Ak Partili bir iktidar tarafından yönetilmesine karşılar...” (Kıvanç, İsrail Noe - Çılgınlarıyla Saldırıyor, 2010) ifadelerinden de anlaşılacağı gibi Kıvanç dış basını yakından takip etmekte ve yorumlarında kullanmaktadır. Ayrıca onun “Komplo teorilerine sakın kanmayın” (Kıvanç, Komplo Teorilerine Sakın Kanmayın, 2001) ve “Herkes kendine yakışanı yapsın” (Kıvanç, Herkes Kendine Yakışanı Yapsın, 2008) başlıklı yazıları da bu konuya örnek verilebilir.

Sonuç

Zaman gazetesi, Yeni Şafak gazetesi ve Star gazetesinde çalışanların kültürel sermayeleri bir yana; bu gazetelerin siyasi duruşları ve ekonomik bağlantıları, gazetelerin, genel yayın politikaları üzerinde etkin konumdadır. Okurun dini inancı ve ideolojik tercihleri ile gazetelerin siyasi ve ekonomik örüntüsü de bu noktadan sonra iç içe geçmektedir. Medya-siyaset-sermaye eksenindeki bir ilişki zincirinin kendisini dışa vurduğu medya ortamlarında kendi içine dönük muhalif söylem geliştirmek de oldukça zor gibi görünmektedir. ‘Gibi’ diyorum çünkü böyle durumlarda gazeteci-yazar çoğunlukla işinden olmaktadır. Genellikle kendi okuruna ve-ya ilişkili olduğu siyasi ve düşünsel iktidara karşı muhalif bir söylem geliştirmek ideolojik yaklaşımların, hala, güçlü olduğu ülkemizde oldukça zor bir zanaattır. Sonuçta elinizde bulunan köşe babanızın malı olmadığı için bir çırpıda elinizden alınabilir. Taha Kıvanç’ın yazılarını değerlendirirken karşılaştığımız noktalardan birisi de -kısmen de olsa- medyada pek az kişiye nasip olabilecek eleştirel yazma hürriyetinin, büyük ölçüde, ona nasip olduğudur. Yine bu çerçeveden bakıldığında (Çalıştığı gazetelerden ayrılmak zorunda kalmasına rağmen) pek az yazara nasip olan bir hoşgörülle karşılanmaktadır. Muhafazakâr kesimde ve öteki medyada sahip olduğu ünün büyük çoğunluğunu da ona sağlanan

bu hoşgörü ortamına borçludur. Öteki medyaya ve siyasi kurumlara yönelttiği eleştiriler muhafazakâr-sağ kesimde Taha Kıvanç’a değer kazandırıyor, köşe yazdığı kesimin kılcal damarlarını hedef alabilen yazıları da ona öteki medyada ve siyasi kurumlarda değer kazandırmaktadır. Hatta bu eleştiriler yazdığı gazetelerin okuyucu kitlesi arasındaki popüleritesini de arttırmaktadır.

Yazılarındaki muhalif dil yazdığı gazetelerin yakın durduğu siyasi görüş iktidara geçtiği zamanlarda da baskınlığını sürdürüyor. Bunun en önemli gerekçesini Kıvanç’ın mevcut durumsal iktidardan ziyade kurumsallaşmış yerel ve küresel iktidarlara karşı bir üslup geliştirme çabasında arayabiliriz. Düzenin koruyucusu konumundaki askeri ve bürokratik yapılarla birlikte onlarla işbirliği içerisinde gördüğü ‘aydın’ kesimleri de verili iktidar aygıtı içerisinde yer aldıkları iddiasıyla kıyasıya eleştirmektedir. Bu yazdıkları onun bütün yazılarında iç ve dış ayrımı yapmadan sürekli eleştirel bir tutum takındığı intibaini uyandırmasın. Kıvanç’ın yazılarını besleyen ve düşünce algısının oturmasında yer eden temeli kültürel bağlamı ve toplumsal gerçekliği içinde ele alarak ona bir bütün olarak bakmak zorundayız. Örneğin Taha Kıvanç 1994 yılında İslami kesimin önde gelen düşünür ve şairlerinden Sezai Karakoç’u bir yazısına konu edinebilmektedir. Diriliş Partisi’ni kurması vesilesiyle Karakoç’un siyasi ve edebi yönlerinden bahseden Kıvanç sonuçta Karakoç’a olan özlemine dile getirmektedir. Yazısının başlığı da ‘Sezai Karakoç’a Özlem’dir. (Zaman gazetesi, 24 Ekim 1994) Bu örneği verirken aslında onun kültürel sermayesinin mihenk taşlarından birine atf yapmak niyetindeyim. 2010 yılı yapımlarından Ensar Altay’ın yönettiği Sezai Karakoç belgeseline verdiği röportajda da kendisinin ve kendi kuşağının Sezai Karakoç’tan ilhamla bugünlere ulaştıklarını ifade ediyor Kıvanç. “Hepimiz onun paltosundan çıktık” söylemi de Kıvanç’a aittir. Dolayısıyla Taha Kıvanç Türkiye’nin meselelerini ve çözüm yollarını bu çerçevede görerek çözüm önerisini sunan veya komplo teorileri üreten bir zihne sahiptir. Taha Kıvanç’ın ifadesiyle gri beyin hücrelerinin öngördükleridir yazılarında kendisini gösteren. Verili bilgi ve belgeye dayalı yazılarının yanında genellikle gördüklerinden ve duyduklarından yola çıkarak bir süreç okuması yaparak çıkar okuyucunun karşısına. Akıcı üslubu hafife gazetecilik örnekleriyle süslenince ortaya çıkan teyakkuza getirici yazılar muhataplarını

ters köşe yaparken onları düşünmedikleri labirentvari bir dünyada yaşamaya zorlamaktadır. Okuyucuyu ya da iktidar odaklarını yönlendirme çabası örtük mesajın belirgin örnekleri olarak yazılarında yer alır. Yazısının büyük kısmında herhangi bir konunun tasvirini yaparak uçurumun kenarına getirdiği ya da sırrı ifşa ettiği okuyucuya *“Böyle yapılınsın ya da böyledir demiyorum”* kabilinden sonuç cümleleriyle lafı orta yerde bırakır. Lafın orta yerde bırakılması belirli iktidar odaklarına ‘bunu böyle yapın’ mesajını verebileceği gibi ‘bir kabus gördüm’ aldırmanın anlamına da gelebilir. Yazılarındaki bu çizgi kendi kesiminde genellikle alkışlansa da muhalifleri Kıvanç’ı ‘tetikçi’ sıfatını layık görmektedir. Yine bu çalışma göstermektedir ki Taha Kıvanç köşe yazmaya başladığı günden bu yana yirmi yılı aşkın bir süre geçmiştir. Birden çok gazetede genel yayın yönetmeni ve köşe yazarı olarak çalışmıştır. Kıvanç’ın köşe yazdığı gazeteler muhafazakâr kesimin farklı renklerini taşıyan gazetelerdir. Taha Kıvanç’ın yazıları içerik olarak oldukça geniş bir alandan beslenmekte ve birden fazla yöntem okuyucuya ulaşmak için kullanılmaktadır. Yazıların ağırlıklı stratejik özelliği kuşku ve merak duygusuna hitap etmesinde odaklanmıştır. Kıvanç, dil bilgisine hakim olduğunu gösterir şekilde noktalama işaretlerini yazım tekniklerini stratejik olarak kullanmakta, vurgulamak istediği kelimeyi okuyucuya bir ip ucu vererek sunmaktadır. Hafiye gazetecilik anlayışıyla fikri takip yapılarak ülke gündemini sarsan olayların arka planına dair bilgiler bu yazılarda sık sık yer edinmektedir. İğneyle kuyu kazarcasına işlenen bazı yazılarda ana akım medyanın yaklaşımına zıt birçok öngörü sıralanmaktadır. Arka plan bilgisi oldukça güçlü bir muhtevaya sahiptir.

Taha Kıvanç’ın siyasi analizlerini, sonuçları öngörebilme yüzdesine bakarak değerlendirdiğimizde belirgin bir geçerlilik görülmektedir. Siyasi parti kongreleri, bir siyasetçinin geleceği, seçim sonuçları, terör saldırıları, küresel ölçekte güç merkezlerinin nasıl bir yön alacağı vb. pek çok konuyu önceden yorumlayabilen Kıvanç’ın kendisi de bu özelliğiyle yazılarında övünmektedir. Bazı dostlarının *“Olaylar yazdığın gibi sonuçlansın diye nasıl komplolar kuruyorsun”* şeklinde takıldığını da yazılarında belirtmektedir. Türk siyaseti söz konusu olduğunda belki de Kıvanç’ın yanıldığı ender konulardan birisi 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile ilgilidir. Anayasa Mahkemesi

Başkanlığı yapmış Sezer 2000 yılında Cumhurbaşkanı seçilince yazılarında, özellikle, hukukçu yönüne atıfta bulunarak Sezer’den övgüyle bahseden (Yeni Şafak gazetesi, 9 Haziran 2000) Kıvanç 2007 yılında ise ironinin bir cilvesi olarak bu kez de hukuku dayanak göstererek Sezer’in istifa etmesi gerektiği yönünde yazılar (Yeni Şafak gazetesi, 24 Temmuz 2007) kaleme almıştır. Yeni Şafak gazetesi yayın danışmanlığı da yapmakta olan Kıvanç’ın yazıları gazetesinin yayın politikasıyla birebir örtüşmemektedir. Örneğin 2009 yılında Ergenekon operasyonları kapsamında Prof. Dr. Türkan Saylan’ın evinin polis tarafından aranması (Yeni Şafak gazetesi, 21 Nisan 2009) Kıvanç’ın yazılarında eleştirilmektedir. Benzer şekilde 2009 yılında AK Parti’li Eyüp Belediyesi, AK Parti karşıtı yayın yapan Vatan Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zafer Mutlu’nun sahibi olduğu koleji kaçak olduğu gerekçesiyle yerle bir etmesi (Yeni Şafak gazetesi, 26 Ağustos 2009) de Kıvanç’ın yazısında eleştirilmektedir. Yayın danışmanı olduğu Yeni Şafak gazetesi ise iki konuda da Kıvanç’ın tam tersi bir anlayışla okur karşısına çıkmıştır. Sonuçta, aktörlerine bakılarak söylemek gerekirse Türk modernleşmesinin 1950’den sonra kazandığı farklılaşma herhangi bir şekilde bir fert üzerinden açıklanmaya kalkışılrsa, buna uyacak en iyi isimlerden birisi sanırım Taha Kıvanç olurdu. Şerif Mardin’in Türkiye’de siyasetin izdüşümünü açıklarken kullandığı merkez-çevre kavramsallaştırması birebir Taha Kıvanç’ın yaşam öyküsü üzerinden değerlendirildiğinde; bugün çevre olarak tanımlanan kesimin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda elde ettiği kazanımların öyküsünü de yeniden görme imkânı sunmaktadır Kıvanç. İmam Hatip Lisesi eğitimiyle başlayan İlahiyat ve Harvard’la devam eden bu yaşam öyküsü, aynı zamanda Türkiye’deki muhafazakâr yükseliş ve muhafazakâr demokrasi hakkında da ipuçları taşımaktadır. Türk siyasal yaşamını ya da yakın dönem Türk Medyasını açıklarken ‘Taha Kıvanç’ metaforunu kullanmak ilginç olurdu herhalde.

Kaynakça

- Gaillard, P. (1991). Gazetecilik. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Girgin, A. (2008). Temel Gazetecilik. İstanbul: Der Yayınları.
- Kıvanç, T. (1997, Şubat 28). Aferin Bizim Çeteye. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2007, Eylül 18). Beklenmeyen Misafir Gerçekten. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Kasım 10). Ben Eleştirdim... O Eleştirdi... Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Ekim 11). Bilderberg Büyük Hayalkırıklığı. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2002, Mayıs 27). Bilderberg Vakti Geldi. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2001, Haziran 7). Bilderbergi Çapsızlaştırmak. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2010, Kasım 13). Bir Teknoloji Meraklısının "İ- Pad" Notları. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Nisan 16). Çılgınlar Sürüsü. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2006, Mayıs 26). Ergenekon. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Aralık 15). Faşizm Hülyası Böyle Birşey Olmalı. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2003, Mayıs 21). Fikri Takip. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Mayıs 20). Garanti Veriyorum, Yetmez Mi. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Mayıs 4). Gri Beyin Hücrelerimizi Çalıştıralım. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2001, Nisan 30). Hayaller Gerçek Galiba. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Aralık 19). Herkes Kendine Yakışanı Yapsın. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (1997, Eylül 19). Herkesin Gazetecisi Kendine. Zaman Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Kasım 21). İdeolojik Kriz. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2010, Haziran 12). İsrail Noe - Çılgınlarıyla Saldırıyor. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2004, Şubat 22). Kar, Tarih ve Kitap. Yeni Şafak Gazetesi .

- Kıvanç, T. (2001, Eylül 17). Kimin Yaptığı Umurlarında Değil. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2001, Eylül 27). Komplo Teorilerine Sakın Kanmayın. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Mart 18). Masonlar, Ne Yapıp Eder, Başörtüsü Yasağını Kal-dirt-maz-lar... Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2007, Kasım 17). Mitngden Sonra. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Aralık 22). Mutaassıp CHP. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (1998, Ocak 19). Olacak Şey Değil. Zaman Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2003, Mart 25). Olmaz, Olmaz Olur. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2009, Ocak 11). Paralele Okumalar (3). Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Haziran 25). Pop Sosyolog Demesem Mi Yoksa. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Aralık 22). Rahmi Bey İlhami Bey'i Seviyor. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Kasım 28). Sasflar Sıklaşırken CHP. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2002, Kasım 4). Şaka var, Şaka Var. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Haziran 6). TÜSİAD Var TÜSİAD'tan İçeru. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Ocak 14). Valizimde Olanlar. Yeni Şafak Gazetesi .
- Kıvanç, T. (2008, Mart 28). Yasağı Sürdüren Mason Locaları. Yeni Şafak Gazetesi .
- Koru, F. (2008, Kasım 18). Başbakan'da Bir Üslup Sorunu Var, Bu Kesin. (E. Urgan, Röportajı Yapan)
- Koru, F. (1996). Taha Kıvanç'ın Not Defteri. Ankara: Moro Yayınları.
- Schlapp, H. (2002). Gazeteciliğe Giriş. İstanbul: İ.Ü İletişim Fakültesi Yayınları.
- Tokgöz, O. (2000). Temel Gazetecilik. Ankara: İmge Kitapevi.